No. 1855 Zaterdag 19 Juli 1919. 36ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Onze Nabeschouwing.

B. Curaçaosche arbeiders voor het buitenland. I.

In den *Amigoe di Curaçao* No. 1847 van 24 Mei en No. 1849, bijblad van 7 Juni hebben wij het debat in den Kolonialen Raad reeds opgenomen omtrent het vervoer van arbeiders naar het Buitenland.

In die zitting van 10 Mei dankte de Heer H. Statius Muller het Bestuur voor de toezegging om bij den Raad een ontwerp-verordening in te dienen om te geraken tot een afdoende regeling betreffende het vervoeren van personen in grooten getale naar het buitenland. Tegelijkertijd verzocht de Heer St. Muller het Bestuur dezelfde maatregelen eveneens toe te passen voor de arbeiders vertrekkend van de andere eilanden.

Van meer belang echter in verband met onze vorige artikelen over *den uittocht naar Cuba* beschouwen wij hetgeen de Heer H. St. Muller daarop liet volgen:

„Met het Bestuur ben ik van oordeel, dat een afdoende regeling om den vertrekkenden arbeider te dwingen voor zijn gezin te zorgen, moeilijk te treffen is, maar toch geloof ik, dat indien een voorschrift gegeven werd, dat de arbeider verplicht is, door tusschenkomst van den persoon die hem in de kolonie aanneemt, een deel van zijn verdiend loon aan zijn gezin te doen uitbetalen, een stap in de goede richting zal zijn gedaan. Bij ondervinding weet ik, dat deze regeling in den tijd toen het Bestuur in de zusterkolonie Suriname arbeiders heeft aangenomen, zeer goed heeft voldaan. Ik beveel dan ook dit denkbeeld in de overweging van het Bestuur aan.

Tot zoover het gesprokene door den Heer Muller in den Raad op 10 Mei.

De scherpzinnige lezer zal wel hebben opgemerkt, dat hier drie geheel van elkander onderscheiden kwesties worden aangeroerd. De *eerste* betreft het *vervoer* der werklieden van uit de kolonie Curaçao naar het buitenland.

Deze kwestie is thans wettelijk geregeld. Een schoener die hier arbeiders voor Cuba of welke andere plaats ook komt halen, kan *nu* maar niet zooveel personen inladen, als hij verkiest. Hij is nu gebonden aan de voorschriften, die in den laatsten tijd het Bestuur onzer Kolonie dienaangaande heeft uitgevaardigd. Ook kleine stoombootjes, zooals de *Manati*, vallen nu ook onder die wet.

Waar men zich het meest over moet verwonderen is, hoe of het mogelijk is geweest, dat *vroeger* kleine schoeners *volgeladen met werkvolk* van hier en de andere eilanden hebben kunnen vertrekken, zonder dat het hun van Gouvernementswege verhinderd werd. Wanneer men streng de hand gehouden had aan de vroegere Verordening van 1883 (Publ. bl. No. 7) zouden zulke feiten niet hebben mogen plaats grijpen. Art. 4 van die verordening bepaalde uitdrukkelijk dat de Procureur Generaal op Curaçao of de Gezaghebber op de andere eilanden een onderzoek moesten doen instellen of er in het zeilvaartuig, (dat behalve zijn scheepsvolk méér dan 10 personen tegelijk van eenig eiland der kolonie naar elders, in of buiten de kolonie wil vervoeren Art. 3) genoegzame ruimte beschikbaar is voor de te vervoeren personen. Tegenwoordig is uitdrukkelijk vastgesteld *hoeveel* ruimte er voor ieder der passagiers minstens beschikbaar moet zijn, zoodat nu daaromtrent elke twijfel of vergissing geheel is uitgesloten. Doch dat vroeger zulke barkjes ongehinderd vertrokken, terwijl de menschen in rijen met de beenen buiten boord op het dek zaten, en verder ook alle andere plaatsruimten aan boord opvulden, dat meer dan 100 personen in zoo'n beperkte ruimte bijeengepakt zaten, was toch zeker evenzeer vierkant in strijd met art. 3 en 4 der verordening van 1883. Zulke feiten gebeurden hier op Curaçao tot nog in 't begin van dit jaar, gebeuren sinds jaren op Saint-Martin met de barkjes, die werkvolk naar Santo Domingo brengen of vandaar terughalen.

Daarom waardeeren wij ook ten zeerste de vingerwijzing van den Heer H. Statius Muller, die het Bestuur verzocht, dat dezelfde maatregelen eveneens zullen worden toegepast voor de andere eilanden.

De hoofdzaak is, dat er door den havenmeester voortaan wat strenger contrôle worde uitgeoefend, en deze *nieuwe* en de *vroegere* bepalingen ook met alle gestrengheid op *elk* vaartuig, wie ook de eigenaar of de kapitein er van zijn moge, worden toegepast.

Doch ook zelfs dan nog is de veiligheid van het transport der arbeiders nog niet voldoende verzekerd. Wij dachten eerst, dat er nog een leemte was in de nieuwe wet, en bij nader onderzoek vonden wij dat de bovengenoemde verordening van 1883 reeds daarin voorzien had. Een nieuw bewijs hoe nalatig men met de oude verordening omspringt.

Datzelfde art. 3 van de verordening van 1883 zegt n.l. dat de kapitein van een zeilvaartuig minstens 24 uur voor het vertrek aan den Procureur of aan den gezaghebber opgaaf moet doen van de hoeveelheid water en levensmiddelen aan boord aanwezig voor het gebruik der bemanning en van de overige personen, terwijl art. 4 den Procureur of den Gezaghebber oplegt om na ontvangst van die opgaaf een onderzoek te doen instellen of voor de reis wel in werkelijkheid voldoende hoeveelheid water en levensmiddelen aan boord aanwezig is.

De reisduur voor deze schoeners van en naar Cuba loopt zeer uiteen. Stroom, tegenwind, de bouw van den schoener, de capaciteiten van den kapitein spelen hierbij een groote rol. Ondanks alle mooie berekeningen kan men een reis hebben, die meer dan het dubbele bedraagt van een normale. En *daarmee* wordt door zulke kapiteins te voren veel te weinig rekening gehouden. Het is gebeurd, dat de reizigers aan boord honger en dorst geleden hebben, omdat het water en de provisie geheel waren opgeteerd, vóór nog het doel van de reis bereikt was.

Nu verplicht de bepaling van de oude verordening van 1883 den kapitein wel te zorgen, dat hij voldoende water en voedsel aan boord heeft. Doch het blijkt dat sommige kapiteins op dat punt tamelijk zorgeloos, zoo niet gewetenloos zijn. Daarom is het zaak, dat de havenmeester aan wien de contrôle over dat artikel is opgelegd, ook streng daarop toezicht houdt. De veiligheid en het leven van zulk een groot aantal pasagiers moet veel zwaarder bij hem wegen dan een vriendelijk gezicht of het verbeuren der vriendschap van den kapitein. Daarom zou een bepaling der wet, die zoo rekbaar en voor zoo velerlei uitleg vatbaar is, wel wat duidelijker kunnen geredigeerd worden, of bijv. in dezen geest gewijzigd, dat een kapitein verplicht is zooveel water en levensmiddelen aan boord mede te nemen als voor het *driedubbele* van een normale reis voor het getal personen, dat zich aan boord bevindt, toereikend is.

Doch feitelijk hangt hier alles af van de strenge contrôle van den havenmeester. Ook de strengste wetsbepalingen beteekenen absoluut niets, wanneer ze niet streng worden toegepast.

***

Een *tweede* kwestie, die echter bij dit debat in den Raad ternauwernood met name genoemd werd, is het *werven* van arbeiders voor het buitenland, welke kwestie zeer nauw samenhangt met de *derde kwestie*, de hoofdzaak, waar het hier om gaat: de medewerking van het Bestuur om den arbeider te dwingen een deel van diens loon aan zijn gezin of familie af te dragen.

Wat de Heer Mr. C. S. Gorsira, waarn. procureur en gemachtigde van het Bestuur in de zitting van den Kol. Raad aan den Heer H. Statius Muller antwoordde op diens verzoek omtrent een afdoende regeling in deze aangelegenheid, is zoo pessimistisch mogelijk, en geeft niet de minste hoop, dat het Gouvernement in deze met eenig succes zal willen optreden.

Immers zoo zeide Mr. C. S. Gorsira, „dat het verbazend moeilijk is, niet om een oplossing, maar een *goede* oplossing te vinden omtrent een eventueele verplichting van de arbeiders om voor hun achtergebleven gezin te te blijven zorgen.

Men zou wettelijke bepalingen kunnen maken, gepaard aan dwangmiddelen. Maar hoe zouden die dwangmiddelen toegepast moeten worden op personen, die zich niet meer in de kolonie bevinden en dus buiten het bereik zijn der wetten van de kolonie?

Bovendien, zullen personen, die zoo weinig verantwoordelijkheidsgevoel hebben, dat zij niet voor hun gezin willen zorgen, door beloften of verbintenissen genoopt kunnen worden zulks te doen, terwijl zij weten, dat zij er niet toe gedwongen kunnen worden? Daarom wil het hem dus voorkomen, dat men niet te veel heil kan verwachten van nog meer wettelijke bepalingen dan de reeds bestaande."

Op ons maken deze woorden den indruk, dat de gemachtigde van het Bestuur zich al te veel op juridisch standpunt plaatst en wij betreuren het dat de Heer Gorsira in die zitting den wenk van den Heer H. St. Muller niet heeft opgevolgd en de oplossing gezocht in de richting door den spreker duidelijk aangewezen nl. in de regeling in 1904 en 1905 gevolgd met de werklieden die toen van Bonaire en Aruba aan de Lawaspoorweg in Suriname zijn gaan werken.

Er *moet* hier naar een regeling gezocht worden, die in het belang onzer kolonie en van de arbeiders is. Dat moet op den voorgrond staan. Daarom moet het ook een *strenge* regeling worden, niet alleen op het papier, doch ook in de toepassing.

Wanneer wij een regeling treffen, die op de eerste plaats de belangen dier arbeiders in het oog houdt, volgt daaruit van zelf, dat daardoor een grootere druk en zwaardere verplichtingen gelegd worden op de werkgevers en, op de wervers dier arbeiders m. a. w. het werven en vervoer van werklieden naar het buitenland zal daardoor bemoeilijkt worden en dus ook meer werklieden zullen voor de kolonie zelf behouden blijven, zoodat het behartigen der belangen der arbeiders van zelf ook direct en indirect het belang der kolonie ten gevolge heeft.

In die richting moeten we de oplossing zoeken.

Er is hier *periculum in mora*.

De eigen kolonie zit nagenoeg zonder werkvolk. Terwijl van dag tot dag de scheepvaart in de haven toeneemt, kunnen de booten bijna geen volk meer krijgen voor het lossen en laden. Het kolenladen gaat een slakkengangetje en dat alles bij gebrek aan handen. Buiten op de plantages precies hetzelfde verschijnsel. Een ieder begrijpt dat dit zóó niet kan blijven voortduren.

Daarom moet het eerst alle aandacht gewijd worden aan die tusschenpersonen, die hier het werkvolk *aanwerven* voor het buitenland.

Deze wervers zijn zeer gevaarlijke personen, feitelijk niets anders dan slavenhandelaars, ronselaars en zielverkoopers, benamingen, waarmede dergelijk beroep in Holland gequalificeerd wordt. Van betrouwbare zijde is ons verzekerd, dat deze ronselaars voor elken arbeider, die zij op Cuba afleveren, 30 gulden (of 30 peso's??) opstrijken. Van daar is het te verklaren, dat zij weer ondergeschikten in dienst hebben, die met auto's de buitendistricten afreizen om personen op te sporen, die door allerlei slinksche wijzen worden bepraat en getrakteerd om ze zóó over te halen. Deze ondergeschikten worden met een dollar beloond voor elken persoon die zij aanbrengen. Men begrijpt van zelf, dat op die wijze tal van personen op meer dan lichtzinnige wijze zich hebben laten overhalen mee naar Cuba te gaan.

Art. 8 van de oude verordening van 1883 (No. 7) bepaalt:

Opzettelijke misleiding, gepleegd bij het aanhuren of aannemen van personen op eenig eiland der Kolonie Curaçao, om elders buiten die kolonie tot handenarbeid gebezigd te worden, wordt gestraft met eene gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaren en een geldboete van fl 25 tot fl 500 te zamen of afzonderlijk."

Heeft er met betrekking tot het werkvolk, dat in het begin naar Cuba gelokt is, geen misleiding plaats gehad?

Een feit is, dat het werkvolk dat het vorig jaar naar Cuba ging, bij aankomst aldaar terstond met het kapmes in de hand in de rietvelden werd te werk gesteld om het suikerriet te kappen. Een zeer zwaar werk gedurende den geheelen dag in de tropische zon, waartoe alleen getraineerde veldarbeiders in staat zijn. Het bleek toen ook, dat een massa Curaçaosche stadsjongens, schoen- en kleermakers, kantoor- en winkelbedienden zich hadden laten verleiden om dienst te nemen doch bij aankomst op Cuba finaal weigerden dat werk te verrichten 1o. omdat ze het onmogelijk konden doen en 2o. omdat ze beweerden daarvoor niet gekomen te zijn. Aan wien de schuld? Waren zij misleid? of was het eigen lichtzinnigheid?

Doch daarmede is de kwestie niet opgelost. Die oude verordening van 1883 is nog zoo kwaad niet. Art. 2, alinea 2 bepaalt:

„Die ambtenaar (d.w. z. de Commies ten parkette van den Procureur-Generaal of voor de overige eilanden de Ambtenaar van het Openb. Ministerie: vergelijk art. 1 Publ. Bl. 7 en Publ. Bl. 9 art. 1.) maakt aan de te huren of aan te nemen personen duidelijk kenbaar, waartoe zij zich verbinden en onderteekent de akte niet, wanneer de duur hunner verbintenis en het bedrag van hun loon, niet zijn uitgedrukt; wanneer hun daarbij geen kostelooze terugtocht na afloop hunner verbintenis naar de plaats van waar zij gekomen zijn, wordt toegezegd; wanneer minderjarigen zonder medewerking hunner ouders of voogden zijn gehuurd of aangenomen; of wanneer hij zich overtuigd houdt, dat de gehuurde of aangenomen personen op eenigerlei wijze zijn misleid."

Ofschoon wel niet strikt noodzakelijk, zou het toch beter geweest zijn, indien niet alleen het gedrag van het loon doch ook *den aard der te verrichten arbeid* hierbij ware vermeld.

Welnu, wanneer het vorige jaar toen de eerste transporten van arbeiders naar Cuba vertrokken, die menschen ten parkette van den Procureur, alvorens het contract te sluiten, er op waren gewezen, dat zij op Cuba zouden te werk gesteld worden uitsluitend voor het kappen van suikerriet, zouden zeer velen vlakaf geweigerd hebben op die conditie mede tegaan. Van den anderen kant wanneer die ronselaars den menschen hebben wijs gemaakt, dat zij ook voor elke andere betrekking daar werk zouden vinden, dan hebben zij die menschen met opzet misleid en waren zij schuldig aan het misdrijf vermeld in genoemd art. 8.

Doch misschien is er in het geheel geen contract gemaakt ten parkette tusschen die beide partijen?

In dat geval zouden wij het een schande vinden voor onze kolonie, wanneer zooveel honderde personen uit onze kolonie konden worden weggevoerd, geheel en al overgeleverd aan de willekeur van den vreemdeling zonder in het minst de bescherming van onze wet te genieten.

Daarom zou als allereerste eisch door ons Bestuur moeten gesteld worden, dat geen personen voor arbeid buitenlands hier mogen worden aangeworven en vervoerd zonder een contract ten parkette te hebben gesloten.

Eenige speciale bepalingen van dat contract behandelen we den volgenden keer.

Eerste Kamer.

Eindverslag der Commissie van Rapporteurs over het ontwerp van wet tot vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1919.

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Algemeene beschouwingen.

§ 1. De ondergeteekende herhaalt gaarne de verzekering van zijne reeds aan de Tweede Kamer betuigde instemming met de aan den afgetreden gouverneur Nuijens gebrachte hulde voor de wijze, waarop hij in de kolonie werkzaam is geweest.

§ 2. Het was ondergeteekende aangenaam instemming te vinden met zijne meening, dat de financieele toestand der kolonie bevredigende vooruitzichten voor het verkrijgen van evenwicht in de begrooting biedt.

Zooals blijkt uit de Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp tot verhooging van de Curaçaosche begrooting voor 1913 (Gedrukte Stukken 1912—1913 — 294 no. 4) heeft het in de bedoeling van den Minister de Waal Malefyt gelegen door de heffing van een havenrecht eene bate te verkrijgen ter vergoeding van de rente en aflossing der aan de verbetering van de haven bestede gelden. Een daartoe strekkende ontwerp-verordening werd reeds in den loop van 1913 bij den Kolonialen Raad aanhangig gemaakt, maar met goedvinden van ondergeteekende's voorganger in het volgend jaar teruggenomen. Tegen de bedoelde heffing waren in de Tweede Kamer bedenkingen gerezen. Minister Pleyte behield zich eene beslissing dienaangaande voor totdat hij kennis genomen zou hebben van een door dr. J. Kraus, die toen Curaçao zou bezoeken, toegezegd verslag over de havenaangelegenheden, met name over bedoeld ontwerp (Gedrukte Stukken, Zitting 1913 — 1914 — 3 nos. 14 en 15). Genoemde deskundige was van oordeel, dat een krachtig middel van reclame verloren zou gaan als men terugkomt op de in 1908 genomen beslissing om de scheepvaartrechten in Curaçao af te schaffen, waardoor de haven den naam van een goedkoope haven te zijn, dien zij voor alles noodig heeft, zou verliezen. Daar het eiland voor de haven geen achterland van beteekenis vormt en de schepen, die de haven bezoeken, dit slechts

doen om kolen — thans ook vloeibare brandstof — te halen en kleine hoeveelheden goed te lossen of te laden, zouden de kleine vrachten wellicht niet meer loonend zijn indien voor het aanloopen der haven moest worden betaald. In de kolonie achtte men het bovendien niet billijk de bestaande scheepvaart, waarvoor de haventoegang in hoofdzaak ruim genoeg was, te laten betalen voor een werk, dat alleen ondernomen is ten gerieve van enkele groote schepen en van nog grootere, die men in de toekomst wacht.

Met die gronden, welke zijn ambtsvoorganger er toe geleid hebben den Gouverneur in overweging te geven het voormeld ontwerp in te trekken, kan ook de ondergeteekende zich vereenigen. De bijzondere aard daarvan rechtvaardig, naar de ondergeteekende meent, voldoende de afwijking van het, ook naar zijne opvatting, gezonde beginsel, dat groote werken van openbaar nut betaald moeten worden door hen, die er gebruik van maken.

§ 3. De ondergeteekende heeft met voldoening vernomen, dat men zich vereenigen kan met het in de Memorie van Toelichting ontwikkelde beginsel omtrent de verdeeling der uitgaven in gewone en buitengewone. Zooals uit die memorie blijkt, is het de bedoeling de voor buitengewone uitgaven benoodigde bedragen voorloopig uit kasvoorschotten te verstrekken tot dat consolidatie van de aldus ontstane vlottende schuld kan worden overgegaan. De ondergeteekende ziet geen grond voor de vrees, dat de toepassing van het bedoeld beginsel er toe zal leiden, dat uitgaven voor werken van blijvenden aard zoo laag mogelijk worden gehouden; het antwoord op de vraag of zoodanige werken nuttig en noodig zijn zal steeds den doorslag moeten blijven geven.

Overeenkomstig de mededeeling op bladz. 3 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven blijkt bij elken op dezen staat voorkomenden post voor welk eiland het daarop uitgetrokken krediet bestemd is. Ter verkrijging van een algemeen overzicht zal voortaan aan elke afdeeling eene samenvatting van de raming voor elk eiland worden toegevoegd.

§ 4. Zoodra eene meer algemeene herziening van het Regeeringsreglement in overweging genomen wordt, kan rekening worden gehouden met de door eenige leden aanbevolen wijzigingen en den daarbij gegeven wenk tot raadpleging van de regelingen in de Engelsche Antillen. In een van de door hen wenschelijk geachte maatregelen — de samenvoeging der drie Bovenwindsche eilanden onder één gezaghebber — is intusschen kunnen worden voorzien door de tijdelijke opdracht van de waarneming der betrekking van gezaghebber van die eilanden aan één persoon. Eene wijziging van het Regeeringsreglement alleen op dit stuk is in voorbereiding.

De ondergeteekende zal den Gouverneur verzoeken in volgende koloniale verslagen eene opgave op te nemen van het aantal kiezers en van het aantal uitgebrachte stemmen voor de Raden van Politie der eilanden gedurende de laatste (vijf) jaren.

§ 5. Zooals n het Koloniaal Verslag 1915 (§ 1 van Hoofdstuk B) is medegedeeld, werden reeds in (September) 1914 wettelijke maatregelen getroffen om de voedselvoorziening zoovee mogelijk te verzekeren en prijsopdrijving van levensmiddelen tegen te gaan. Die maatregelen hebben hunne uitwerking niet gemist en de toestand gedurende de oorlogsjaren is in de kolonie veel gunstiger geweest dan die hier te lande. Wel is de kolonie ten gevolge van het door de Vereenigde Staten van Amerika uitgevaardigd verbod van uitvoer van levensmiddelen in den loop van 1917 bedreigd geweest met gebrek aan voedingsstoffen, maar, dank zij de door het Bestuur getroffen maatregelen, waarvan mededeeling is gedaan in § 1 van Hoofdstuk B van het Koloniaal Verslag van 1918, kon op voldoende wijze in de verstrekking van bestuurswege van tarwemeel en van het als volksvoedsel onontbeerlijke maismeel worden voorzien. In het eerstvolgend Koloniaal Verslag zal eene overzichtelijke uiteenzetting worden opgenomen van de door het Bestuur ter verzekering van eene geregelde voedselvoorziening getroffen maatregelen, en van de gevolgen daarvan, ook in geldelijk opzicht.

Naar aanleiding van de opmerking van eenige leden, dat aan de aanschaffing van eene stoomboot voor het verkeer tusschen de eilanden de voorkeur moet worden gegeven boven den aankoop van een schoener moge de ondergeteekende verwijzen naar de in de toelichting bij artikel 13 aangegeven redenen waarom voorloopig niet aan de aanschaffing van een stoomschip kan worden gedacht en waarom ook ingeval er eene stoomvaartverbinding tusschen de beide eilandengroepen tot stand mocht komen, de beschikking over twee schoeners noodzakelijk zal blijven. Mocht zich de gelegenheid voordoen om tegen een billijken prijs een stoomschip te koopen, dan zal de ondergeteekende niet aarzelen daarvan gebruik te maken.

De meening dat de Regeering de voorkeur zoude geven aan Nederlanders (waarmede in dit geval blijkbaar bedoeld worden uit Nederland afkomstige en aldaar opgevoede personen) voor het vervullen der hoofdamtenaarsbetrekkingen, mist allen grond; zij wordt voldoende weerlegd door het feit, dat het meerendeel dier betrekkingen door geboren Curaçaonaars wordt bekleed.

De uitzending van personen uit Nederland is beperkt gebleven tot de gevallen, waarin in het algemeen belang voor de vervulling van bepaalde ambten eischen gesteld moesten worden, waaraan de beschikbare Curaçaosche krachten niet of slechts ten deele konden voldoen.

De ondergeteekende stelt zich voor de tot dusver in acht genomen, z. i. juiste gedragslijn te blijven volgen.

IIde Afdeeling.

Rechts- en politiewezen.

In verband met de omstandigheid, dat eene herziening van de organisatie der politie op Curaçao heeft plaats gehad bij de op 1 September van het vorig jaar in werking getreden koloniale verordening van 16 Februari t. v. (*Publicatieblad* nº. 43), komt het den ondergeteekende twijfelachtig voor, dat thans reeds opnieuw reorganisatie der politie wenschelijk zou zijn. Aan de toevoeging van volkomen geschikt personeel wordt de noodige aandacht geschonken, terwijl voorts, zooals door den Gouverneur in zijne Memorie van Toelichting op hoogerbedoelde verordening werd medegedeeld, de aanwezigheid van eene militaire bezetting in de kolonie beslist noodzakelijk wordt geacht voor het bewaren van rust en orde voor de handhaving van het gezag onder moeilijke omstandigheden.

Zooals de ondergeteekende in zijne Memorie van Antwoord op het voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende deze begrooting heeft medegedeeld, bestond bij het Apostolisch Vicariaat het voornemen om eene inrichting te openen tot afzonderlijke opneming van jongens en meisjes, wier opvoeding verwaarloosd is en die aan bijzondere tucht moeten worden onderworpen. Die stichting is, blijkens nader bericht van den Gouverneur, 16 Februari ll. tot stand gekomen. Door de vestiging van die inrichting, welke van landswege geldelijk zal moeten worden gesteund, zal, naar de ondergeteekende hoopt, voldoende worden voorzien in de behoefte aan eene tuchtschool; aan de oprichting daarvan door en voor de kolonie zijn overwegende bezwaren verbonden met het oog op de daarmede gepaard gaande onevenredig hooge kosten.

Als gevolg van de inwerkingtreding van deze Instelling wordt bij eene in overweging zijnde ontwerp-verordening betreffende het straffen en de strafrechtspleging ten aanzien van jeugdige personen voorgesteld om de bevoegdheid van den rechter om plaatsing in eene tuchtschool uit te spreken uit te schakelen en te vervangen door de bevoegdheid tot terbeschikkingstelling van het Bestuur om hetzij in een koloniaal opvoedingsgesticht te worden geplaatst hetzij aan eene vereeniging, stichting of instelling te worden toevertrouwd.

IVde Afdeeling.

Geldelijk beheer.

Telegraafdienst. Sedert eenigen tijd worden op Curaçao proeven genomen met de ontvangst van teekens van draadlooze telegrafstations op verren afstand. Eerst na beëindiging van die proeven zal overwogen worden of de oprichting op Curaçao van een groot station voor draadlooze telegrafie aanbeveling verdient, ook uit het oogpunt van de wenschelijkheid om te geraken tot verlaging van de thans geldende hooge telegramtarieven.

In verband met een en ander zijn tot dusver nog geen stappen gedaan tot wijziging van het contract met de Fransche kabelmaatschappij en tot verlaging van de tarieven.

Artikel 56 en 57. Daar het reglement van de Curaçaosche Bank *Publicatieblad* 1907 no. 9) bevoegdheid geeft tot het verleenen van landbouw- en nijverheidskrediet, waarvan de mate uiteraard ter beoordeeling staat van de Directie der Bank, bestaat er, naar het inzien van den ondergeteekende, geen reden voor eene uitbreiding van de werkingsfeer dier bank, noch voor de verschaffing, langs anderen weg dan die van het private kapitaal, van ruimer landbouw- en industrieel krediet.

Artikel 60. *Strooihoedenvlechtnijverheid.* De ondergeteekende heeft met den nieuwen Gouverneur overleg gepleegd omtrent de bevordering van voormeld bedrijf door de vestiging daarvan op coöperatieven grondslag. Voor de verkrijging van de medewerking van een uit te zenden deskundige op het gebied van het coöperatiewezen zijn opnieuw voorbereidende stappen gedaan.

Vde Afdeeling.

Eeredienst. Onderwijs.

Aan hetgeen de ondergeteekende dienaangaande in zijne Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer heeft medegedeeld, kan hij thans toevoegen, dat het daarin bedoelde, niet op den grondslag van gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs staand voorstel van den afgetreden Gouverneur, door hem nog bij den Kolonialen Raad aanhangig is gemaakt.

De nieuwe Gouverneur stelt zich voor spoedig eene door deskundigen in Nederland noodig geachte aanvulling in de ontwerpregeling aanhangig te maken.

Uit de mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1918 betreffende het onderwijs (bijlage J.) blijkt, dat er verbetering is waar te nemen in het schoolverzuim op het eiland Curaçao en dat de vermindering van het aantal kinderen op de (openbare) lagere school op Bonaire (bladz. 15 onder II. 3) geen ongunstiger verhouding heeft aangenomen.

Met de regeling van het vraagstuk der verstrekking van schoolvoeding en van kleeding wordt rekening gehouden bij de in behandeling zijnde nieuwe onderwijsverordening.

VIde Afdeeling.

Landbouw.

Met voldoening vernam de ondergeteekende, dat het voornemen om nevens den landbouwkundige een hulp-landbouwkundige voor de Bovenwindsche eilanden aan te stellen instemming heeft mogen verwerven.

Voor zoover den ondergeteekende bekend is, bestaan er altijd „paga-terra" overeenkomsten. De aangelegenheid heeft de aandacht van den nieuwen Gouverneur.

De ondergeteekende moge er overigens op wijzen, dat de kleine landbouwer door de hun ruimschoots aangeboden wordende gelegenheid om een pachtperceel op domeingrond te betrekken, voor het verkrijgen van een vestigingsplaats geheel onafhankelijk is van de groote landbouwondernemingen. Ook moge er de aandacht op worden gevestigd, dat op het eiland Curaçao thans veel meer dan vroeger gelegenheid bestaat tot het verkrijgen van goed loonenden arbeid.

Bij de met de betrokken maatschappijen aangegane overeenkomsten is toezicht van gouvernementswege op de beide sisal-ondernemingen voorbehouden. De landbouwkundige oefent dit toezicht geregeld uit op de onderneming op Curaçao en brengt van zijne bevindingen verslag uit, waarvan aan den gouvernements-commissaris bij de betrokken maatschappij mededeeling wordt gedaan.

Een geregeld toezicht op de onderneming op St. Eustatius zal nog beter dan thans mogelijk worden na het optreden van den hulp-landbouwkundige voor de Bovenwindsche eilanden.

Voor de bewerking der sisal van de onderneming op Curaçao zijn, volgens onlangs ontvangen bericht, de laatste onderdeelen van de ontvezelingmachine ontvangen, zoodat er niets meer in den weg stond om binnenkort met het snijden en ontvezelen der bladeren een aanvang te maken.

Op de onderneming op St. Eustatius werd reeds eene fabriek voor de bewerking der bladeren opgericht. Zij is al eenigen tijd in werking.

De sterke toeneming van het aantal runderen, gelten en schapen op Curaçao en Aruba van 1915 op 1916 is wellicht toe te schrijven aan gunstiger regenseizoen, waardoor in die jaren overvloedig veevoeder aanwezig is geweest.

De ondergeteekende zal aan den Gouverneur de vraag overbrengen of strengere keuring van fokgeiten noodzakelijk te achten is.

De noodzakelijkheid om de struisvogelteelt, die, ook naar zijne meening, een bron van groote welvaart kan worden, door geldelijken steun van landswege te bevorderen, is den ondergeteekende vooralsnog niet gebleken.

Bonaire. Tegen de ontbossching wordt met behulp van de met het toezicht op de bosschen belaste veldwachters voortdurend gewaakt.

De exploitatie van dividiviboomen op landsgronden, indertijd van bestuurswege ondernomen en waarbij zorg besteed werd aan het wieden van onkruid en het wegnemen van parasieten, is moeten worden opgegeven, omdat zij niet loonend gebleken is.

De dividivibouw heeft intusschen de bijzondere aandacht van den landbouwkundige, zooals moge blijken uit de mededeelingen op bladz. 29 van het Koloniaal Verslag van 1918.

De vraag of er maatregelen worden genomen ter bevordering van de geitenteelt kan bevestigend worden beantwoord op grond van de mededeelingen betreffende de veeteelt op bladz. 3 van genoemd verslag.

Eene drinkwaterleiding te Kralendijk is niet tot stand gekomen. De ondergeteekende zal de aandacht van den Gouverneur op de zaak vestigen, hoewel hij voorloopig van meening is, dat de verwezenlijking van het denkbeeld op de daaraan verbonden onevenredig hooge kosten zal afstuiten.

VIIde Afdeeling.

Openbare gezondheidsdienst.

Het vraagstuk van verbetering van woningtoestanden heeft de aandacht van het Bestuur blijkens de verhooging bij de nota van wijzigingen met f 55.550 van Artikel 132 voor de verbetering van den waterafvoer in de stadswijk Monteberde.

Zooals uit Hoofdstuk H van voormeld koloniaal verslag blijkt, mocht uitbreiding van de polikliniek voor de bestrijding van geslachtziekten worden tegemoet gezien.

Uit dat verslag blijkt voorts, dat er een aantal voorzieningen in het belang van de volksgezondheid tot stand zijn gekomen.

Het was den ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat met genoegen kennis genomen is van de ontwerp-verordening betreffende het strafbaarstellen van verspreiding van venerische ziekten.

Bij artikel 125 der onderhavige begrooting is een krediet van f 5000 uitgetrokken als bijdrage aan de Curaçaosche Vereeniging ter bestrijding en voorkoming van geslachtsziekten.

De ondergeteekende is er van overtuigd, dat de vele nuttige wenken in het belang van de volksgezondheid, voorkomende in het jaarverslag van den openbaren gezondheidsdienst, aan de aandacht van den nieuwen Gouverneur niet zullen ontgaan.

Wellicht kan het onderzoek, ingesteld ingevolge de in 1917 tot stand gekomen verordening tot het tegengaan van den verkoop van voor de volksgezondheid nadeelige eet- en drinkwaren ook dienstbaar gemaakt worden aan het onderzoek naar de voedingswaarde van verschillende levensmiddelen.

De verbetering van den reinigingsdienst is ter hand genomen, zooals blijkt uit den bij art. 113 uitgetrokken post.

Ter voorziening in de behoefte aan gezond drinkwater wordt, blijkens het bij art. 136 aangevraagd krediet, de totstandkoming van eene waterleiding beoogd.

De ondergeteekende zal de door sommige leden noodig geachte sluiting en verplaatsing van begraafplaatsen, die in de kom der gemeenten zouden staan, onder de aandacht van den Gouverneur brengen. Intusschen moge worden aangeteekend, dat reeds nieuwe, aan sanitaire eischen beantwoordende wettelijke voorschriften betreffende begraafplaatsen zijn tot stand gekomen.

Aruba. Ook de ondergeteekende is van meening, dat eene behoorlijke drinkwatervoorziening den gezondheidstoestand ten goede zal komen. Hij zal hiervoor de aandacht van den Gouverneur vragen, al moet hij vreezen, dat de verwezenlijking van het denkbeeld wel op het kostenbezwaar zal afstuiten.

St. Martin. Tegen de mijnwormziekte te Simsonsbaai zijn maatregelen genomen, die, naar de ondergeteekende vertrouwt, afdoende zullen blijken te zijn.

St. Eustatius. Uit de maandverslagen betreffende den gezondheidstoestand van het eiland heeft de ondergeteekende de overtuiging verkregen, dat de trachoom-ziekte krachtig bestreden wordt.

Saba. De opmerking omtrent de gevolgen van familiehuwelijken zal ongetwijfeld onder de aandacht van den Gouverneur komen.

VIIIste Afdeeling.

Openbare werken.

Artikelen 133 en 134 Baggerwerken.

De post van f 100.000 onder artikel 134 is als eene voorloopige raming aan te merken, omdat nog niet is kunnen worden vastgesteld welk der voor verdere verbetering van de haven in aanmerking komende werken het eerst ter hand dient te worden genomen. De post is echter voor overschrijding vatbaar en de Gouverneur zal niet nalaten van de bevoegdheid daartoe gebruik te maken indien blijken mocht, dat eene snelle uitvoering van een dier werken, waarvoor een grootere som dan de genoemde zou moeten worden besteed, gewenscht mocht zijn.

Intusschen blijft de ondergeteekende bij zijn door de andere hier aan het woord zijnde leden gedeeld inzicht, dat door de tot nu toe uitgevoerde werken — ook in het Schottegat — vooralsnog voldoende tegemoet gekomen is aan de eischen, waaraan de Curaçaosche haven in de naaste toekomst zal hebben te beantwoorden en dat er voorshands geen aanleiding bestaat tot het ondernemen van kostbare werken ter verkrijging van eene betere havenexploitatie, omdat deze op de wijze, waarop zij thans geschiedt, voorloopig aan den eisch voldoet.

Hiervóór vestigde de ondergeteekende reeds de aandacht op de omstandigheid, dat het eiland Curacao zelf geen achterland bezit van eenige beteekenis voor het havenverkeer, en dat de bloei van de haven van andere factoren afhankelijk is.

Aruba. Over de voor de verbetering van de haven uit te voeren werken is de ondergeteekende met den Gouverneur in overleg getreden. Of de omvang van die werken aanleiding geven zal voor het uitschrijven van een prijsvraag, meent de ondergeteekende in twijfel te moeten trekken.

De Minister van Koloniën,

IDENBURG.

VREDE.

Den 11en Juli heeft de Nationale Vergadering te Weimar de kroon op het werk gezet en het vredestractaat, welks aanneming beloofd was, geratifiëerd. Het verdrag kreeg kracht van wet en werd, door Ebert, president van de Duitsche Republiek, onderteekend, opgezonden naar Versailles, waar het hoofd der Duitsche delegatie, von Leisner, het aan kolonel Henry, Clemenceau's adjudant, overhandigde.

Wanneer wij letten op de stemmenverhouding, waardoor deze beslissing te Weimar duidelijk werd, dan zien wij, dat er tegenover de meerderheid van 208 nog een sterke minderheid van 115 stemmen stond, die het vredesverdrag wilde weigeren. Geen wonder dan ook, dat na de ratificatie overal stakingen werden geproclameerd, die uitgroeiden tot een algeheel stilleggen van den arbeid in Duitschland. Als reden om toch maar tot teekenen over te gaan gaf men aan, dat de hongerblokkade, die volgens den „Lokal-anzeiger" nu den moord van meer dan een millioen non-combattanten op zijn geweten heeft, toch te bar werd en men van dit duivelsch strijdwapen wilde verlost zijn; tevens drong de noodzakelijkheid om zoo spoedig mogelijk de handelsbetrekkingen met andere landen weer op te nemen. Onder protest heeft men, d.i. de meerderheid, tot onderteekenen besloten.

De blokkade, het moordtuig erger dan duikboot of bombardementseskader, is dan opgeheven, doch aan den handel van en met Duitschland zijn nog verschillende beperkingen opgelegd. Zoo meldde Parijs, dat Clemenceau niet wilde zien toegestaan, dat Duitsche waren of goederen uit Duitschland komend, in Frankrijk werden ingevoerd zonder speciaal verlof van den Minister van Financiën en den Minister van het Staatsdepartement. Londen is royaler en laat den vrijen handel toe onder enkele reserves, terwijl Washington eerdaags een reglement zal publiceeren, volgens hetwelk de handel met Duitschland zal geregeld worden.

Er is tevens een begin gemaakt met het transport der Duitsche krijgsgevangenen, die nog in Frankrijk vertoefden. Dit bericht en dat over de blokkade werden door de Berlijnsche bladen zonder eenig commentaar vermeld, wel een teeken van de algemeene ontevredenheid over het verdrag zelf

Over den vrede met Oostenrijk hooren wij nog maar niets; het heet alleen, dat de voorwaarden „vandaag" of „morgen" overhandigd zullen worden. Zou ook hier oneenigheid met Italië niet een belangrijke rol spelen? Aangaande Hongarijë maakte de Entente bekend, dat er geen vrede mee te sluiten is zoolang de communist Bela Kun aan het roer zit. De Bulgaren hebben een „uitnoodiging" ontvangen om legaten te zenden; daar moet het dus nog heelemaal beginnen. Turkijë begint zich zelfs wat te roeren; in Klein-Azië hebben zij een regeering gevormd met Kamel Baja en Essed Baja aan het hoofd, terwijl een leger van 40.000 man tot hun beschikking staat. Zelfs de „New-York-Sun" geeft thans toe, dat de Vredesconferentie een grooten blunder maakte door aan Griekenland Smyrna toe te staan, iets wat Turkijë uit zijn doodsslaap moest doen opstaan. Thans staat de Entente voor het alternatief: óf betrouwbare troepen naar Klein-Azië zenden om de Grieken te helpen of den Turk zijn gang laten gaan en dit gebied buiten den Volkerenbond laten. Maar ook in dit laatste geval is Italië niet tevreden; het eischt zijn rechten in Klein-Azië op met te meer klem, nu het heeft moeten capituleeren in de Adriatische quaestie en Fiume, nu de Pan-epirotici (de voor-

standers van een onafhankelijk Epirus en Albanië) in Amerika stemming maken om Italië aan gene zijde van het „groote Ariameer" te houden; het laat zich ook niet afschepen met beloften van Engeland en Frankrijk, dat deze „offers" zullen brengen aangaande hun politieke wenschen etc. Boter bij de visch; reeds te laat heeft Italië daaraan gedacht en de relletjes in de provincies, vooral in Napels en Calabrië, zijn geen losstaande incidenten.

Over den Duitschen keizer wordt nog steeds veel geschreven. De Entente peinst nog wat zijn lot moet zijn. Tegen een veroordeeling te Londen protesteert een groot deel der Engelsche pers. Prins Eitel, 's Keizers tweede zoon, heeft zich met zijn 4 broers ter beschikking gesteld van de Engelsche Regeering in plaats van Zijn vader; prins Heinrich van Pruissen, broer des Keizers, smeekte den koning van Engeland, toch van een uitlevering te willen afzien. Maar zal de haat van Clemenceau dan voldaan zijn? Nu Wilson en Lansing naar Amerika zijn vertrokken, heeft de tijger zelfs geen tegenwerking meer te duchten. Hij is de gevierde man, die de wereld eigenmachtig, volgens een plan, dat de wraakzucht hem ingeeft wil besturen en zijn vijand vernederen. Op den 14en Juli den nationalen Franschen feestdag was hij de held, die aan Frankrijk de lijnen voorhield, waarlangs een gouden toekomst zich zou voltrekken, en de middelen om zich uit te breiden en te versterken en als een dier middelen gaf hij aan: de verplettering van Duitschland.

Dien de goden willen verderven, slaan zij met blindheid, of meer christelijk gezegd: God's wereldbestuur voltrekt zich zonder dat Hij rekening houdt met het kleine, dwaze menschengedoe, hetwelk aan nietigheid zal vergaan.

Berichten uit de Kolonie.

Dienstreis.

Gisteren avond is de Apost. Vicaris Mgr. Vuylsteke, vergezeld van de Eerw Pater Tobias Jansen van Pietermaai, naar Bonaire vertrokken om aldaar in de beide parochies het H. Vormsel toe te dienen. De Eerw. Pater Jansen is bestemd om op de Playa van Bonaire als kapelaan achter te blijven, inplaats van den Eerw. Pater H. Zoetmulder, die binnenkort naar St. Eustatius vertrekt aldaar pastoor H. Smit als pastoor te vervangen.

Hoog bezoek.

Maandag l.l. bezocht de Gouverneur vergezeld van zijn militairen adjudant kapt. de Vries, den Inspecteur van het Onderwijs en den leiden van de hoeden–industrie het draadloos krachtstation op Daniël, de zoutpannen, Jankokeschool en pastorie van San Willebrordo en de plantages Porto Marie, Casabao en Siberië.

Den volgenden dag kreeg de Oostzijde een beurt en bracht de Gouverneur een bezoek aan de plantages Groot en Klein Sint Joris. Vervolgens aan het Struisvogelpark „Albertine" op Chalomo. Ten slotte aan school en pastorie van Montanja.

Jubilé.

De vorige week Zaterdag 12 Juli was het 25 jaar geleden dat de Ed. Gr. Achtbare Heer Mr. J. B. Gorsira Procureur-Generaal, te Leiden tot meester in de rechten werd bevorderd.

Tegen het einde van 1894 kwam Zijn Ed. op Curaçao aan en vestigde zich als praktizijn, welke bediening hij een twee tal jaren uitoefende. Zijn loopbaan als rechterlijk ambtenaar begon hij als advocaat generaal bij het Hof van Justitie alhier. Vervolgens werd hij tot lid van dat college benoemd, in welke hoedaheid hij meer dan eens tijdelijk naar het parket werd overgeplaatst om de betrekking van Procureur-Generaal waar te nemen.

Bij het optreden van Mr. Nuyens als Gouverneur in 1909, volgde de Heer Gorsira dezen als Procureur-Generaal op, welken hoogen post hij sinds dien bekleedt.

Ter herinnering aan dezen heugelijken dag boden de afgetreden Gouverneur Mr Nuyens, zelf oud-lid van de rechterlijke macht en de tegenwoordige leden van de Curaçaosche rechterlijke macht Z. Ed.Gr. Achtbare een souvenir aan.

Van onze zijde voegen wij daarbij onze hartelijke gelukwenschen.

Bekendmaking.

Wegens het verplaatsen van de drukkerij van het Apostolisch vicariaat uit de oude St. Aloysiusschool naar het St. Thomas-College, zal Zaterdag a. s. 26 Juli dit blad **niet** verschijnen.

Zeeland.

Maandag morgen ten 8 uur heeft Hr. Ms oorlogsbodem de Zeeland weer de terugreis naar het Moederland aanvaard.

Daar bestaat wel eenige kans dat de boot weer vóór het einde des jaar hier zal terugkomen.

Benoeming.

De Staatscourant van 31 Mei bevatte het volgende bericht: Bij resolutie van den Minister van Koloniën is A. Essen te 's Gravenhage ter beschikking gesteld van den Gouverneur van Curaçao, om daar te lande te worden benoemd tot leeraar bij de Protestantsche gemeente op Aruba.

Welkom.

Met de *Commewyne* is Donderdagmorgen hier aangekomen luitenant J. L. de Vries en echtgenoote voor het garnizoen. De Heeren W. Dijckmeester en Marx, beiden om hier de oprichting van de nieuwe bank voor West-Indië voor te bereiden, maakten de reis van La Guayra met de *Prins Frederik Hendrik*. De laatste zal hier als directeur dier bank optreden.

† Rev. Father F. M. Schneider.

Deze priester heeft hier een zeer tragischen dood gevonden. Donderdag morgen hier met het SS. *Prins Frederik Hendrik* aangekomen was hij verder den geheelen dag de gast van den Apost. Vicaris Mgr. Vuylsteke, die sinds zijn reis naar Amerika persoonlijk met hem bevriend was. Mgr. zelf bezocht met hem dien dag Welgelegen, Santa Rosa en Pieter maai.

Daar hij in de laatste dagen en ook dien avond klaagde over pijn aan het oog, besloot hij alvorens verder te reizen den volgenden dag Dr. Ferguson te consulteeren. Daar de priester prefereerde aan boord te logeeren, verliet hij ten 10 uur de bisschoppelijke woning. Doch op de Klipstraat voelde hij zich plotseling onwel worden, vroeg den jongen die hem begeleidde een priester te roepen.

Dit alles speelde zich af voor het vroegere woonhuis van Dr. Hubenet, waar de zieke werd binnengedragen. Toen de Eerw. Pater M. Kösters van de Sint. Annakerk kwam, had de priester reeds den geest gegeven. Een beroerte had een einde gemaakt aan zijn leven.

The Rev. Frather Schreider was pastoor van de Holy Trinity Church te Brooklyn (N. Y.) en was voor zijn gezondheid reeds sedert Januari op reis. Hij vertoefde 3 maanden in Demerary en was pas van Suriname gekomen, waar hij 14 dagen te Paramaribo de gast was geweest bij de Eerw. Paters Redemptoristen.

Onmiddelijk na het overlijden werd het lijk naar St. Elisabeths-Gasthuis vervoerd, waar gisteren namiddag de plechtige Respons door Mgr Vuylsteke verricht werd. Daarna had de begrafenisplechtigheid plaats, en werd het lijk in het priestergraf bijgezet.

R. I. P.

Vreeselijke Brand.

Een brand, zoo schrikwekkend en groot, als wellicht nog nooit op Curaçao gezien is, heeft hier Woensdag morgen plaats gehad. Het groote winkelhuis genaamd La Colmena van den Heer S. M Lansberg, gelegen in de Breedestraat en ter zijde begrensd door de Keukenstraat en Maansteeg is tot den grond toe afgebrand.

In den vroegen morgen omstreeks half 4 uur werd het eerst brand ontdekt in een opslagruimte, gelegen achter het bovengenoemde winkelhuis. Deze bergplaats, volgepakt met allerlei levensmiddelen en exportartikelen ook met veel brandbare stoffen, toebehoorend aan den Heer Morris E. Curiel, vertoonde weldra één vlammenzee, vanwaar uit het vuur zich snel verspreidde naar de bovenverdieping en het daarnaast gelegen winkelhuis van den Heer Lansberg. Tusschen 4 uur en half 5 uur stond dit geheele huizenblok van onder tot boven in lichtelaaie vlam. Hoog verhieven zich de vlammen en rookwolken ten hemel, die vuurrood gekleurd was en op grooten afstand zelfs ver buiten de stad zichtbaar was. Een geluk en een zegen mag het heeten, dat dien nacht er geen wind woei, ja dat het bijna bladstil was.

Had het dien nacht gewaaid zoo als de week te voren als een orkaan gelijk de wind loeide, dan was de ramp niet te overzien geweest en zou zeker een groot deel van de Punda in de asch zijn gelegd. Het water om te blusschen was gelukkig niet ver uit de buurt, de haven vlakbij. Doch wat erger was, hoewel gemakkelijk te verklaren, de brandspuit van het garnizoen, het eenige blusch apparaat officiëel daarvoor bestemd, was defect en werkte slecht. Waar een brand zulk een hooge uitzondering is gelijk hier, kan het niet verwonderen, dat men van zelf wat nalatig en lichtzinnig wordt met voorzorgsmaatregelen. Later werd de motorspuit van de *Trading Co.* aangebracht die onder de persoonlijke leiding van den Heer Thee door Martijn uitstekende diensten bewees.

Overal spreekt men met den grootsten lof en bewondering over onzen Gouverneur, die een van de allereersten op het terrein van den brand aanwezig, en die niet alleen door raad maar nog meer door de daad groote diensten bewees. Om de orde te handhaven was door de soldaten van het garnizoen onmiddelijk het terrein van den brand afgezet, en zóó een cordon getrokken waar niemand passeeren mocht.

Dit had wel zijn goede zijde, om wanorde en diefstal te voorkomen, doch werkte tevens de pogingen om te blusschen tegen. De Gouverneur gaf toen bevel de vrouwen uit het volk door te laten die met emmers en blikken gewapend het water ter blussching aandroegen. Ook hier greep de Gouverneur krachtig in, door de vrouwen zelf te wijzen en te leeren hoe ze door als 't ware een doorloopende ketting te vormen en elkander eenvoudig de emmers van hand tot hand over te reiken, zich veel minder vermoeiden en meer en spoediger het water ter plaatse konden brengen. De Gouverneur bond met zijn eigen zakdoek de gaten van de lekke waterslangen dicht, welk voorbeeld spoedig door anderen werd gevolgd, ook door vrouwen uit het volk, die hun hoofddoek enz. daarvoor afstonden. Ook andere autoriteiten: de Procureur, de officieren van het garnizoen, Commissaris Appel enz. waren aanwezig en betoonden de grootste activiteit.

Toen de houtengaanderij van het huis naast de *Curaçaosche Hypotheekbank* bewoond door Mej. de wed. Th Vidal reeds vlam gevat, moest deze uit voorzorg worden afgebroken om zóó den verderen voortgang van het vuur te stuiten.

Naar wij vernemen was het huis en inboedel van den Heer Lansberg tegen brandschade verzekerd, de Heer M. E. Curiël daarentegen niet, evenmin de inboedels van de bewoners der bovenverdiepingen en der omliggende huizen die of wel verbrand of weggedragen, door water, het verspouwen, vernieling, zeer veel geleden hebben.

In den loop van den morgen moesten de muren van het verbrande gebouw, die angstwekkend begonnen uit te wijken, worden omvergehaald om groote ongelukken te voorkomen, waarbij 5 militairen eenige kleine kwetsuren opliepen.

Bonaire.

Bij de verkiezing van den nieuwen landraad, die hier deser dagen plaats had, is de Heer P. L. de Haseth *met algemeene stemmen* als landraad herkozen.

In het geheel hadden 6 (zes) personen van hun kiesrecht gebruik gemaakt.

Vlucht over den Oceaan.

Volgens berichten in de *Boletin Comercial* heeft een Engelsche bestuurbare luchtballon de N. 34 den 10n Juli de eerste vlucht over den Oceaan volbracht. In Engeland opgestegen, daalde hij na een tocht van 18 uren en 2 min. te Mineola (V. St.) neer, na een afstand van 3130 zeemijlen te hebben afgelegd. Hij had op zijn reis 4500 galon gasolin verbruikt en bij aankomst had hij maar voor 1½ uur brandstof over. Twee dagen later heeft hij weer de terugreis naar Engeland aanvaard en is toen den 13 Juli 's morgens ten 7.2 uur te Pulham geland.

Officiëele berichten.

De tweede beambte O. Vidal is bevorderd tot tweeden klerk, en Mej. A. A. Ecker definitief benoemd tot tweede beambte.

Aan de hoofdvlechtster aan den cursus voor volwassenen te Nikiboko op Bonaire Mej. P. Visser is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend, en Mej, Cordelia Maduro is tijdelijk als zoodanig aangesteld.

Aan den tijdelijken agent van politie tweede klasse L van der Weert is op zijn verzoek eervol ontslag als zoodanig verleend.

Mej. J. L Peiliker is tijdelijk aangesteld tot tweede beambte ter Gouvernements Secretarie.

Aan den Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao, Mr. J. B. Gorsira is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend, en het lid van genoemd Hof, Mr. C. S. Gorsira is tijdelijk belast met de waarneming van het ambt van Procureur-Generaal.

Curaçaosche Handel-Mij.

Aan het jaarverslag over 1918 ontleenen wij: De gunstige resultaten over het afgeloopen jaar verkregen danken wij hoofdzakelijk aan de werkzaamheden onzer vestigingen in West Indië.

Het reederijbedrijf is gebleken voor onze Curaçao–afdeeling eene goede bron van inkomsten te zijn. De opening van het kantoor onzer Mij. te New York heeft er toe kunnen bijdragen, dat onze vestigingen in West Indië, welke van Europa weinig konden betrekken, hunne inkoopen in de Vereenigde Staten op de meest voordeelige wijze konden doen uitvoeren. Sedert den aanvang van de werkzaamheden op 7 Februari 1918 heeft genoemd kantoor zich geleidelijk kunnen uitbreiden, ook door het doen van importzaken met onze vestigingen in West-Indië, en heeft het daardoor reeds tot de winst van het afgeloopen jaar kunnen bijdragen.

Wij openden een bijkantoor te Maracaibo (Venesuela) en voorts vestigden wij ons te Coro en te Puerto Cabello (Venezuela), van welke kantoren wij voor de toekomst goede verwachtingen hebben. Blijkens de winst- en verliesrekening bleef na afschrijving van f 45.709 en reserveering van f 290.000 voor diverse belangen 531.518 ter verdeeling over, dat als volgt werd bestemd: dividend 12 pct. (v. j. 8 pct.) f 360.000 reserve f 57,227, tantième f 88.015, belasting f 23.252, onverdeeld 3023.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7,30 uur Overzijde.

1. O. B. K. Marsch (1e uitv.) — L. W. van Eps
2. Lustspiel Ouverture — Kéler-Béla
3. Flórica Valse (1e uitv.) — L. Golesteanu
4. Poluito Cavatine pour Bariton — G. Donizetti
5. The Wren Polka pour Piccolo — Damaré
6. Fantaisie sur Faust — Gounod
7. a. Gilda Danza — J. Campos; b. Curaçao Valse — D. Peña
8. Quand Madelon (Marsch 1e uitv.) — C. Robert

HAVEN-NIEUWS
VAN 10 JULI – 21 JULI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Philadelphia	Goodman	10 Juli	New York	10 Juli	La Guayra
Zulia	Moorhuosse	10	Maracaibo	10	New York
Willem I	de Bruim	11	Haiti	13	New York
Philadelphia	Goodman	16	Pto cabello	16	New York
Merida	Morris	16	Maracaibo	17	Maracaibo
Jan v Nassau	de Graaf	11	St Vincent	16	La Guayra
Samson	Sulbana	12	Pto Cabello	21	Maracaibo
Willemstad	Romero	12	Pto Cabello	21	Maracaibo
Carib	Joltuit	14	Pto Calombia	14	New York
Jan v Nassau	de Graaf	10	Pto Cabello	20	Amsterdam
Frd Hendrik	Haarnoot	17	La Guayra	18	Haiti
Comowijne	Fonker	17	La Guayra	19	Amsterdam
Antillian	Wood	17	Pto Cabello	17	Pto Colombia
Maracaibo	Jonhson	20	La Guaira	20	Maracaibo
Jan v Nassau	de Graaf	00	La Guaira	21	Amsterdam
Legazpi		20	*Pto Colombia*		Pto Cabello

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Refugio	10 Juli	Aruba	*Ciara*	10 Juli	Maracaibo
El Paso	10	Rio Hacha	*La Providencia*	11	La Vela
Virginia	10	La Vela	*Albertina*	11	Cuba
La Providencia	10	La Vela	*Refugio*	11	Aruba
Lelia	10	Aruba	*Lelia*	11	Bonaire
Segunda Maria	10	Rio Hacha	*Maria*	12	Bonaire
Zurrah	11	St Eustatius	*Brandhof*	14	Barbados
Brandhof	11	Rio Hacha	*Lelia*	14	Aruba
Marina	13	*Pansen*	*Comercio*	15	Maracaibo
Brion	13	Martinique	*20 de Julio*	18	Aruba
Lelia	14	Bonare	*Mario*	18	Aruba
Luisiano	15	Maracaibo	*Estelle*	18	Bonaire
Estelle	15	Bonaire	*Jaliu Amalia*	18	Bonaire
20 de Julio	16	Aruba	*Vida Alegre*	18	Pt Colombia
Jukon	16	Pto Cabello	*Lelia*	18	Bonaire
Julio Amalia	16	La Vela	*Zurrah*	19	Barbados
Maracaibo	16	P Cabello	*Electra*	19	Maracaibo
Maria Cristino	17	Maracaibo	*Mary Lewis*	19	Martinique
Felicidad	18	Maracaibo			
Graciosa	18	Maracaibo			
Lelia	18	Aruba			

Buitenland.

De Duitsche handelsvloot.

De „Wirtschaftliche Pressestelle im Haag" deelt het volgende mede:

Volgens berekeningen van Duitsche deskundigen zal Duitschland, als het de door de Entente opgeëischte schepen afstaat, slechts een scheepsruimte van nog geen 502 000 ton bruto overhouden, zeilschepen, sleepbooten, zeelichters en visschersvaartuigen inbegrepen. Slechts de helft van deze hoeveelheid komt in aanmerking voor warentransporten, daar de meeste handelsschepen beneden de 1000 ton groot zijn.

Hamburg, dat op 1 Januari 1914 alleen aan stoomschepen 2.6 millioen ton scheepsruimte had, houdt alles bijeengerekend slechts 82.500 ton over. Bremen (1 Jan. 1914 ruim 1.3 millioen ton aan stoomschepen) slechts 56 960 ton, m. a. w. de scheepsruimte dezer beide havensteden wordt tot op 3¼ pCt. van den vredesomvang gereduceerd.

De economische toekomst van Hamburg.

Een medewerker van het „Hamburger Fremdenblatt" heeft een onderhoud gehad met den heer Kuno, directeur-generaal van de Hamburg-Amerika-Lijn. „Wij staan natuurlijk op het standpunt," zeide de heer Kuno, „dat onze handelsvloot moet worden teruggegeven en dat wij het beginsel „ton voor ton" niet kunnen erkennen. De geheele Duitsche handelsvloot moet in een soort wereld pool varen, waarbij alle ontvangsten in een gemeenschappelijke kas vloeien en naar rato der prestaties worden verdeeld. In dat geval zijn wij bereid in te gaan op den eisch der Entente en op Duitsche werven vijf jaar lang telkens 200.000 ton scheepsruimte voor de Entente te bouwen. Wij zijn zelfs bereid, nog verder te gaan en naarmate er meer grondstoffen worden ingevoerd een grooteren tonnemaat in nog korteren tijd af te leveren. Laat men ons onze economische handelsvrijheid, dan hebben wij hoop, dat Hamburg de gevolgen van den oorlog kan te boven komen Daartoe dient de Entente echter haar streven, om de ontwikkeling van Antwerpen en Dantzig ten koste van Hamburg te bevorderen, welk streven in het vredes ontwerp tot uiting komt, op te geven; van internationalisatie van Elbe moet zij eveneens afzien en wij moeten meester blijven over al onze verkerswegen, in het bijzonder over de spoorwegen. Wij zijn bereid, alle oeverstaten — maar ook alleen aan deze, niet aan andere staten — het recht op vrije Elbe-scheepvaart toe te kennen".

„De toekomst der Hamburg-Amerika-Lijn is geheel afhankelijk van de houding der Entente inzake de scheepvaart-kwestie. Houdt zij vast aan de bepalingen van haar vredesverdrag, dan beteekent dat natuurlijk de algeheele ruïne van onze maatschappij en van de honderdduizenden, die er direct of indirect van bestaan. Of wij ons meer op het vervoer van goederen of van passagiers zullen toeleggen, kan ik nog niet zeggen. Toch zou ik het laatste veronderstellen."

Verliezen der Duitsche marine.

Officieel werden de volgende totaal verliezen der Duitsche vloot gedurende den oorlog bekend gemaakt:

Een linieschip, een slagkruiser, zes oude pantserkruisers, drie moderne en tien oude kleine kruisers, zeven kanonneerbooten, drie rivier-kanonneerbooten, negen en dertig torpedovernielers, een en twintig groote en een en veertig kleine torpedobooten, acht en twintig mijnzoekers, negen hulpkruisers, honderd twee en twintig stoomtreilers en dergelijke hulpschepen, honderd negen en negentig duikbooten. Veertien daarvan werden door de bemanning zelf opgeblazen en 7 in neutrale havens geïnterneerd

De verliezen op de vloot aan manschappen bedroegen: aan dooden 946 officieren, 4222 dekofficieren en onderofficieren, 12686 manschappen. De verliezen van het marinekorps bedroegen aan dooden: 328 officieren, 1488 dekofficieren en onderofficieren, 8809 manschappen.

Duitschland.

In de „*Duitsche Allg. Ztg*," vertelt dr. Jöblinger in een feuilleton: Keulen bij dag en bij nacht getiteld o. a.: Toont het leven te Keulen over dag een bont tafereel, dat verandert plotseling 's avonds tegen 10 uur (tot 1 Mei zelfs tegen 9 uur). Dat is voor Keulen h.l het politieuur, d. w. z. niemand mag na 10 uur op straat zijn, tenzij hij in het bezit is van een „nachtpermissie". Daar echter zulk een pas voor den nacht te Keulen tot de zeldzaamheden behoort, moet het overgroote gedeelte van de Keulsche bevolking zorgen, dat ze om tien uur in haar woning is Daarom is er telkens een strijd om de laatste tram die natuurlijk iederen avond overvol is en ieder loopt zoo hard hij kan, om maar niet betrapt te worden. Want de Engelschen verstaan geen gekheid. Wie na 10 uur te Keulen op straat wordt aangetroffen, dien wacht een wreed lot. Drie dames hadden zonder boos opzet het politieuurtje overtreden Zij kwamen van een vriendin en werden 10 minuten na afloop van den termijn door een Engelsch officier aangehouden. Hoffelijk verzocht de officier de dames hem te volgen, waarop een van dezen jammerde dat ze nog niet had gesoupeerd. Vriendelijk nam de officier de dames daarop mee haar een voornaam Keulsch hotel, waar hij haar een Engelsch „dinner" liet voordienen. Nadat dit genuttigd was, werden de dames naar de kazerne geleid, waar ze in haar avondtoilet tot den vroegen morgen toe onder toezicht Engelsche auto's moesten schoonmaken. Die straf wacht ieder, die na 10 uur op straat wordt aangetroffen. Zijn er geen auto's om schoon te maken, dan moeten aardappelen worden geschild.

De grootste man der wereld.

Een Hollandsche jongen, Van Albert, die thans in Berlijn vertoeft, was reeds op negen jarigen leeftijd 2 Meter lang. Thans is hij 19 jaren oud en heeft de respectabele lengte van 2 68 Meter bereikt. Hij weegt 320 pond, handschoennummer 14, hoedwijdte 68 c.M. grootte der schoenen 82. Hij eet voor zes personen en rookt dagelijks minstens 50 cigaretten.

Engeland,

John Burns, de tamme Engelsche socialist, die zelfs minister werd, beschreef eens zijn socialistisch ideaal in de volgende gelijkenis:

Er was eens een russisch koetsier, die eene reis moest maken naar een verafgelegen stad. Hij nam zijn vrouw en twee kinderen mee. 't Was winter en hij moest een uitgestrekte steppe doortrekken, die met een dikken laag sneeuw bedekt was. Er waren vele wolven en deze waren erg hongerig Onmiddelijk begonnen ze de slede te achtervolgen. Om de wolven af te leiden, nam hij zijn bontmuts en wierp hun die toe. Een oogenblik hielden de wolven stand, wierpen zich op de muts, besnuffelden ze, scheurden ze in duizend stukken en... zetten hun vervolging voort.

Een oogenblik daarna wierp de Rus zijn mantel en zijn eetwaren toe Ze verscheurden zijn mantel en verslonden zijn provisie, maar vervolgden onverbiddelijk weer de slede, die voortschoof over de sneeuw.

De koetsier werd wanhopig. Hij nam een zijner kinderen en wierp het den wolven voor. Als ik één kind opoffer, dacht hij, zal ik het andere redden. Maar de wolven waren vele, en sinds dagen uitgehongerd, in een oogwenk was het kind verslonden.

Hun honger werd door dat kleine beetje verscherpt en geprikkeld. Met open, rookende muilen, vervolgden zij de slede

De koetsier wierp hun een tweede kind toe en eindelijk verdwaasd door den angst, ook zijne vrouw.

't Hielp hem niets Hij zelf zat nog in de slede, de wolven roken en zagen hem en bleven hem vervolgen De steppe was ommetelijk. De wolven verslonden ook de paarden en eindelijk den koetsier zelf, die bij vrouw en kinderen een graf vond in de ingewanden der wolven.

De zin dezer parabel is duidelijk De koetsier stelt de bezittende klasse voor, de wolven het socialisme. Muts, mantel, vrouw en kinderen zijn de concessies, die kapitaal en staat noodgedwongen aan het socialisme doen. Zal het helpen? Oh neen, de wolven willen alles, en rusten niet vóór zij het hebben.

Tot zoover John Burns, de tamme socialist. Maar als een tamme socialist zich aldus den gang van zaken voorstelt, dan mogen wij wel bezorgd vragen: hoe zal het er dan uitzien in het brein van een woest proletariër, zooals er tegenwoordig zoovelen zijn?

Wilson en het zelfbeschikkingsrecht.

Voor eenigen tijd werd een volksstemming gehouden in Vorarlberg, welke stemming uitwees dat de bevolking met groote meerderheid (80 %) aansluiting bij Zwitserland wenschte.

Thans bepaalt het vredesverdrag, door de Entente opgelegd, dat Vorarlberg bij Oostenrijk zal hooren. De volkstemming is zonder meer ongeldig verklaard. Leve het zelfbeschikkingerecht der volkeren!

AMERIKA.

Opzienbarend proces.

Henry Ford, de man die een zoo groot vermogen had bijeengebracht als automobilfabrikant en die ook door zijn pacifistische propoganda (vóór Amerika aan den oorlogmeedeed) de aandacht op zich had gevestigd, heeft de „Chicago Tribune" in rechten aangesproken wegens smaad. Hij vraagt 1 mil. dls. vergoeding voor de schade aan zijn goeden naam toegebracht. De „Chicago Tribune" had n.l. in haar nr. van 23 Juni 1916 Ford uitgemaakt voor: „Dom anarchist, een idealist-anarchist, een vijand der natie, zoo onbekwaam tot denken, dat hij de verachtelijkheid van zijn eigen optreden niet kan inzien".

De zaak is thans in openbare behandeling. De verdediging van de courant is „dat zij gelijk heeft".

Wilson en Turkijë.

President Wilson heeft verklaard, dat de vereenigde Staten een mandaat over Konstantinopel of een ander gedeelte van Turkije niet zullen aanvaarden. Dit wordt niet beschouwd als een uitdrukking van den president ertegen, maar als een voorzorgsmaatregel tegenover een weigering van het Congres Voorgesteld is Constantinopel te plaatsen onder toezicht van een internationale commissie, waarin alle groote mogenheden haar stem kunnen uitbrengen. Indien dit plan door den naijver tusschen Engeland, Frankrijk en Italië verhinderd wordt, wordt voorgesteld het toezicht aan Griekeland toe te vertrouwen.

Duitschland en het Vaticaan.

Volgens de *Germania* heeft de Pruisische gezant bij den H. Stoel, dr Von Mühlberg, ontslag genomen.

Tot zijn opvolger is benoemd Von Bergen van het ministerie van Buitenlandsche zaken, die vroeger gezantschapsraad was bij den H. Stoel. De nieuwbenoemde is protestant en lid van de centrumpartij en zal als vertegenwoordig van het geheele Duitsche rijk bij den H. Stoel optreden.

Hulde aan de Jezuïeten.

De dramaturg. De Curel onlangs tot lid der „Académie française" benoemd, deed Donderdag l.l. zijn intree in het paleis der „onsterfelijkheid" te Parijs.

De onvangst-rede werd uitgesproken door Emile Boutroux.

Memoreerend het dat de feit, nieuweuitverkorene een leerling geweest is der Jezuiten, zeide Boutroux: Gij deedt uwe studies aan het college der Jezuiten te Metz. Zij hebben u uitmuntend onderwezen in het Latijn en Grieksch, en vooral ook in de Fransche letteren. Zij gaven u een uitstekende, zedelijk-schoone, gedistingueerde opvoeding. Evenals vroeger Descartes, spreekt ook gij slechts met vrome erkentelijkheid van uwe meesters.

Zij hebben u ingestort vaderlandsliefde en het geloof in de wilskracht als de plicht tot offers roept.

Onder de leerlingen van deze Paters, ken ik er twee heden de hoogste glorie van ons land: de eene het voorbeeld van wat wilskracht vermag, de personificatie van dapperheid en energie is generaal Maud'huy, de ander, wiens militair genie met dat van Napoleon te vergelijken is en die door den adel van zijn karakter en door zijn schitterend vernuft als een der grootste Franschen beschouwd, wordt is maarschalk Foch

De katholieke universiteit in Amerika.

Uit het jaarverslag van den rector der katholieke universiteit in Amerika blijkt, dat het bezit der universiteit op 5 millioen dollars te ramen valt. Het college van leeraren telt 86 leden, waaronder 23 professoren. In het afgeloopen jaar waren 436 mannelijke studenten ingeschreven en 102 vrouwelijke, 59 zusters behaalden verschillende graden.

Frankrijk.

De Fransche luitenant-vlieger Roget is Zaterdagochtend 24 Mei om vijf uur van het vliegveld te Villacoubly op een tweedekker vertrokken om van Parijs naar Marokko te vliegen, zonder daling. Het toestel voerde 1240 liter benzine mee, waardoor een afstand van 2400 KM. kan worden afgelegd. Een telegram uit Casablan meldt, dat Roget in den omtrek van Kenitra op een afstand van 30 K.M. van Rabat en van 2200 K.M. van Parijs is gedaald Deze tocht is als tocht zonder daling een record en overtreft zelfs de vlucht van het Amerikaansche vliegtuig van New-Foundland naar de Azoren.

Parijs--Genève.

De Zwitsersche vlieger Durafour is Zondagochtend 25 Mei om vijf minuten vóór vijf van het vliegveld van Issy-les-Moulineaux vertrokken om zonder te dalen van Parijs naar Genève te vliegen. De vlieger werd om zeven uur te Dijon waargenomen en daalde om tien minuten voor half-tien te Genève na een uitstekende tocht. Durafour is op een hoogte van 3000 M. over de Jura gevlogen.

Verkoop van oorlogsschepen.

De minister van marine heeft bekend gemaakt, dat er 170 schepen van de Engelsche vloot, die uit den tijd van voor de dreadnouhgts zijn, voor afbraak verkocht zullen worden.

Er zijn een aantal linie schepen onder als de Redoutabel, (te water gelaten in 1892) en de Africa en hare zusterschepen (uit 1903—1905), de heele Admiralklasse (Exmouth, Duncan en Albemarle), voorts ettelijke kruisers, ruim 100 torpedo-jagers, enz

Ironie van het lot.

In *Der Arbeiter* van 4 Mei 1919 staat de volgende mededeeling:

Als een ironie van 't lot kan worden beschouwd, naar de *Zoller* schrijft dat op hetzelfde kasteel waar keizer Wilhelm II verblijft, voor 45 jaren kardinaal Melchers zijn intrek nam, toen hij door de kultuurkamp uit zijn vaderland werd verdreven. Wie had toen kunnen denken, dat in niet te verren tijd de kleinzoon van hem onder wien de kultuurkampwetten gegeven werden, eveneens in verbanning zou moeten gaan! Zou de keizer 't zich in zijn eenzame uren herinneren? En zou hem 't profetische woord voor den geest komen van zijn grootmoeder, keizerin Augusta die tijdens den kultuurkamp tot haar gemaal sprak: „Dat kan aan ons Huis geen geluk brengen, dat wij zoovele vrome mannen gevangen zetten."

Hombres Robustos.

El „hombre débil", es el ser mas explotante en el campo de la medicinas.

Generalmente, el hombre que ha perdido la energía sabe ya por costosa experiencia que en la medicina no hay maravillas para reponer las fuerzas de la noche a la mañana. Sabe que solo parando excesos y aumentando la nutrición lo más posible se restaura el organismo. Que ni drogas fuertes, ni patentes con nombres fantásticos, ni tónicos cargados de alcohol producen efectos nutritivos y que es botar tiempo y dinero depender de ellos.

Sabe que los alimentos solos no alcanzan para reponer el déficit. Pero tiene la EMULSIÓN DE SCOTT de puro aceite de bacalao e hipofosfitos, que es un alimento concentrado, a la vez que un verdadero tónico para el sistema nervioso.

Tómese la legitima EMULSIÓN DE SCOTT por una temporada y pruébese la verdad de estas aseveraciones. Nadie necesita una medicina fuerte para crear fuerzas, virilidad y robustez. 6